Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VII. - Štev. 29 | Gorica - 21. julija 1955 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Lurd je živa priča naše vere

Cerkveno leto je vse posejano z Marijinimi prazniki, večjimi in manjšimi. Zato ni čudno, če so tudi krščanske dežele posejane z Marijinimi svetišči in romarskimi kraji, starejšimi in novejšimi, bolj in manj znanimi. In še vedno novi nastajajo. Saj prav zadnje čase veliko govorijo in pišejo o množicah, ki se zgrinjajo v Sirakuzo k M. B. joka. Med vsemi Marijinimi romarskimi kraji pa sta v našem stoletju posebno zaslovela dva, Lurd in Fatima. Ta dva imata prvenstvo po številu romarjev, ki jih vsako leto obiskujejo, (v Lurd je lani prišlo nad dva milijona romarjev), kakor tudi po številu čudežnih uslišanj. Saj se kronika čudežev ni zaključila in se tudi ne bo. Odprte stoje strani in Marija piše vanje vedno nove milosti. »Časnik lurške votline« beleži teden za tednom nova uslišanja, poroča o novih čudežih. Prav ta mesec dne 7. julija poroča o dveh novih čudežnih ozdravljenjih, ki jih je priznala tudi Mednarodna zdravniška komisija v Parizu. Lurški muzej narašča z vedno novimi fotografijami čudežno ozdravljenih na priprošnjo lurške Gospe. A kaj so vsi ti čudeži v primeri z brezštevilnimi drugimi uslišanji in milostmi, ki vedo zanje le Bog in posamezniki. Saj lahko rečemo, da nihče ne odide iz Lurda, da bi ga Bog tako ali drugače ne uslišal.

Množice molilcev se v Lurdu vrste dan na dan. Drugod po krščanskem svetu je evharistični dan enkrat v letu na sv. Rešnje Telo. V Lurdu je evharistični praznik vsak dan, saj imajo tam vsak dan popoldne ob 4h evharistično procesijo, ki bi po številu udeležencev in še bolj po njih pobožnosti delala čast kateremu koli katoliškemu mestu. Ali te procesije imajo še nekaj, zaradi česar presegajo vsako drugo evharistično procesijo, in to je prisotnost največjih ljubljencev božjih, ki so bolniki. Tega ni videti nikjer drugje po svetu. Vrste bolnikov, na stotine, na tisoče jih je včasih, leže ali sede na svojih vozičkih ob obeh straneh obširnega trga pred baziliko rožnega venca v senci košatih dreves in polni vere ter vdanosti v željah spremljajo Najsvetejše, ki ga nosi kateri škof v spremstvu vernikov, dokler ne dospe procesija do njih. Tam se ustavi in škof gre z monštranco od vrste do vrste bolnikov ter blagoslavlja. Po zvočniku pa se sliši klic: »Jezus, sin Davidov, usmili se jih!« In vsa množica ponavlja: »Jezus, sin Davidov, usmili se jih!« Prav tako njega dni v Palestini, samo da je sedaj tu evharistični Jezus, ki hodi med bolniki in jih ozdravlja. Na stotine, na tisoče jih je včasih. Bo kateri ozdravel? Morda nobeden. Čemu so torej prišli? Kje so lurški čudeži?

To je največji lurški čudež prisotnost toliko bolnikov, ki jih je pripeljala sem vera, tista vera, ki je nekoč zbirala bolnike ob Jezusovih nogah ob Genezareškem jezeru. Brez čudežnih ozdravljenj je to največji lurški čudež!

Toda še bolj kot Jezusovo mesto je Lurd Marijino mesto. To zaradi votline. Njene posnetke je videti marsikje, časih so to zelo dobro zadeti posnetki. Ali lurška votlina je le ena, ona ob Gavu. Kakor niso fotografije nič v primeri z živo osebo, tako so vsi ti posnetki nič v primeri z masabjelsko votlino. Tam je duša in srce Lurda.

Ko sem po večerni procesiji z lučkami stal tam ob votlini skupaj s premnogimi romarji v popolnem molku in tihi molitvi, so se mi ves čas vrivale besede sv. Pavla: »To, kar ni nič, je Bog izbral, da osmeši to, kar je.« Ta kraj, ki je bil eden najbolj nepomembnih na zemlji, je Marija izbrala za svoja prikazovanja in izvolila si je deklico, eno najbolj pozabljenih. »Da osmeši to, kar je...« Vso naduto znanost preteklega in sedanjega stoletja, ki se šopiri in hoče vse razložiti brez božje moči s sugestijo, prividom, sleparijo. — Na Rdečem trgu v Moskvi stoji 25 let Leninov mavzolej, k njemu prihajajo množice polne navdušenja in vere v velikega svojega voditelja. Zakaj ni tam čudežnih ozdravljenj?

Lurd ostane živa priča resničnosti in nadnaravnosti naše vere, a le za ljudi volje, kajti kdor ni dobre volje, se tudi v Lurdu ne spreobrne. Tudi tam bo videl le kramarijo, iskanje dobička, častihlepja in morda še kaj drugega. Znano je, da je pred 60 leti šel v Lurd pisatelj Emil Zola, a se vrnil še večji nasprotnik Lurda nego je bil prej. Tudi kdo drug za njim se v Lurdu ni spreobrnil. Toda to vernega človeka ne moti. Čudeži, pravi sv. Avguštin, so znamenja ljudem dobre volje, da se pod vplivom božje milosti utrdijo v pravi veri ali da se k njej spreobrnejo. Kjer dobre volje ni, so tudi čudeži brez moči; takemu čudeži nič ne povedo, kakor ne povedo nič črke človeku, ki ne zna brati.

Kdor pa je obiskal Lurd z dobro voljo, bo prisiljen reči: »Resnično ni tukaj drugega kot hiša božja in vrata nebeška.«

Lurški romar

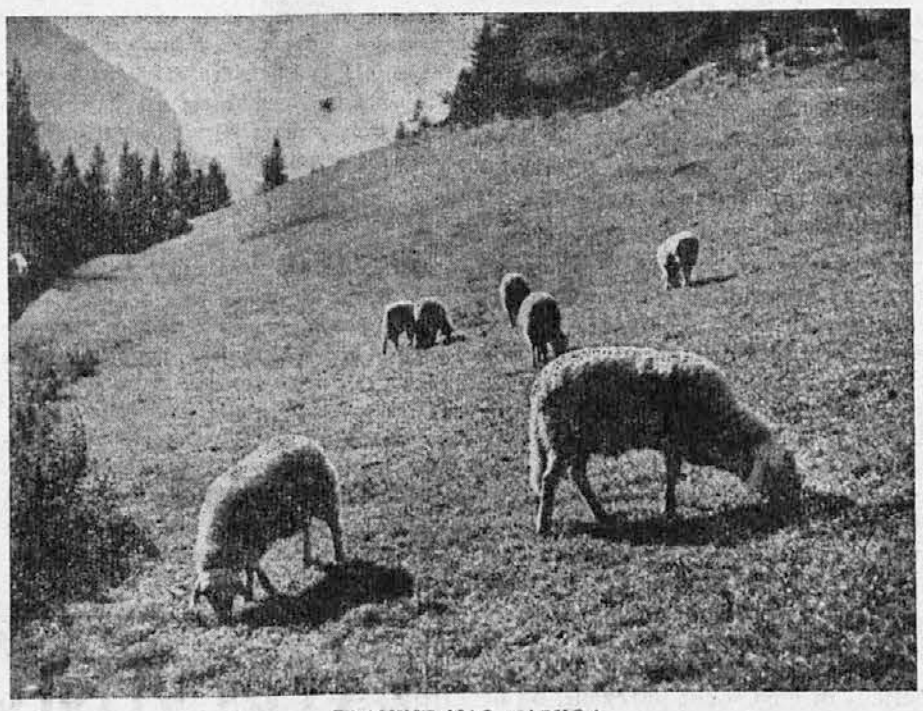

PLANINE NAS VABIJO!

Kardinal Mindszenty izpuščen iz zapora

Madžarski radio je 16. julija javil vest, da so državne oblasti izpustile iz zapora ogrskega primasa kardinala Mindszentyja in mu dovolile bivanje v zasebni hiši blizu neke cerkve, ki so jo izbrali ogrski škofje. Oblasti so to naredile zaradi slabega zdravja in starosti kardinala Mindszentyja. Tako radio Budapest.

To, kar je prej napravil Tito s kardinalom Stepincem, so napravile sedaj ogrske oblasti: izpustile so Mindszentyja iz zaporov in ga konfinirale v neki hiši, ne ve se še točno kje, ker so se bale, da bi kardinal umrl v ječi in postal tako pravi mučenec. Zato so mu rajši izbrale konfinacijo.

O kardinalu Mindszentyju je znano, da je bil med zadnjo vojno odločen nasprotnik nacizma in prav tako po vojni nasprotnik komunizma. Zaradi tega so ga komunisti na Štefanovo leta 1948 aretirali in nato meseca februarja 1949 obsodili na dosmrtno ječo pod obtožbo izdaje, vohunstva in prekupčevanja s tujo valuto. Pozneje se nikoli ni vedelo točno, kje je zaprt, le toliko je bilo znano, da njegovo zdravje zelo peša. Sedaj so ga izpustili iz ječe, da ne bodo imeli mučenca. Kardinalu je 62 let.

Nova vlada dobila zaupnico

Ves pretekli teden se je v rimskem parlamentu vršila debata o novi vladi in njenem programu. Vsega skupaj je govorilo 29 poslancev, ki so vsak po svoje ocenili vlado in njen program. Pri tem so zavzeli že tradicionalna stališča: socialkomunisti in skrajni desničarji, monarhisti in misini, so se izrekli proti vladi, ostali pa za vlado. Značilno pa je bilo pri tej debati, da je zastopnik tirolske Volkspartei izjavil, da se bo s svojim kolegom glasovanja vzdržal v znak protesta, ker se rimska vlada ne drži pogodbe De Gasperi-Gruber glede južnotirolske manjšine. V ponedeljek je Segni odgovoril svojim kritikom ter pri glasovanju dobil 293 glasov večine proti 265 nasprotnim in 15 vzdržanim.

Takoj drugi dan se je začela enaka razprava v senatu, kjer bi morala trajati prav tako ves teden.

Konec Peronove diktature

General Peron, predsednik argentinske republike, je preteklo soboto nepričakovano odstopil kot voditelj peronistične stranke. V izjavi, ki jo je dal, pravi: »V okviru povračanja k določilom ustave sem sklenil, da pustim vodstvo peronistične stranke in ostanem samo predsednik republike do konca svoje predsedniške dobe, nakar ne bom več kandidiral; obnavljam tudi svobodo tiska za opozicijo.«

Ta Peronova izjava je po dogodkih zadnjih mesecev res značilna. Pove nam, da je žalostno propadla še ena diktatura, v kateri se je en mož in eno gibanje hotelo postaviti nad vse ostale državljane ter jim končno vzeti še slednjo svobodo, verskega izživljanja. Struna je bila že prenapeta in peronizem je propadel. Tudi o njem porečemo kot o fašizmu in nacizmu: Bil je!

To je usoda vseh diktatur. Kdaj bodo spoznali to še razni drugi diktatorji, veliki in mali, ki se drže zlasti s pomočjo komunističnih partij? Doba diktatur je minila, narodi zahtevajo svobodo in dosegli jo bodo prej ali slej. Čim prej, tem manj bo krvi.

Kaj smemo pričakovati od ženevske konference

Zastopniki štirih velikih so se zbrali v Ženevi, da začnejo razgovore, ki naj bi pripravili svetu mir. V zadnjih 15 letih smo videli že več takih razgovorov. Prva dva sta bila med vojno, leta 1943 v Teheranu in spomladi v Jalti. Tam so bili navzoči samo trije. Razgovori so bili posvečeni vojni, kako zmagati. Nato je sledila potsdamska konferenca po končani vojni. Morala bi pomeniti zaključek vojne in začetek miru. Toda postavila je samo konec krvavi vojni, istočasno pa je pomenila začetek hladne vojne, ki se je nato v bolj ali manj napetih fazah vodila do danes. Vzhod in Zahod sta si stala nasproti v sovražnem razpoloženju ter bila večkrat na tem, da se zopet spoprimeta na krvavih poljanah. Kdo ne pomni napetih mesecev berlinskega bloka ali onih nič manj napetih med korejsko vojno? Večkrat je imel človek vtis, da je krvav spopad neizogiben, in vendar so do sedaj znali vedno pravočasno podvzeti ukrepe, da so preprečili najhujše. V vseh teh letih se zdi, da je v ozadju hladne vojne bila vedno senca JožefaStalina. Ko je ta izginil, se je koj začutilo olajšanje, čeprav sprva še precej šibko. Svetovni politični razvoj je kljub temu šel po novi poti naprej proti mirnejšemu sožitju. Napravili so konec korejski vojni, likvidirali so vsaj začasno spor v Indokini, sklenili so mirovno pogodbo z Avstrijo in odstranili še druga taka manjša ognjišča sporov. Človek je imel vtis, da zmaguje hrepenenje človeštva po miru zlasti zaradi velikega strahu pred atomsko vojno. Vodilni politiki obeh blokov so bili pod silo javnega mnenja in lastnega strahu prisiljeni, da iščejo kompromisne poti do mirnega sožitja.

Tako smo prišli do sedanje ženevske konference, ki bi še pred tremi leti bila nemogoča. Misel o taki mednarodni konferenci na najvišji ravni je bila velika ideja Winstona Churchilla. On sam se te konference ne udeležuje, njegov duh pa je tam navzoč zlasti po prvem britanskem ministru Edenu. Saj je znano, da je imel ta pred odhodom daljši razgovor s Churchillom, ki mu je gotovo pojasnil svoje ideje o svetovnem miru.

Ženevske konference se udeležujejo prvi ministri Francije Faure, Velike Britanije Eden, Sovjetske zveze Bulganin ter predsednik Združenih držav Eisenhower, ki je obenem prvi minister svoje vlade. Seveda prvi ministri niso prišli sami, vsak ima s sabo še več spremljevalcev, zlasti še svojega zunanjega ministra. Vendar pa te delegacije niso posebno številne, v glavnem tvori vsako zastopstvo štiri ali pet oseb. Tako n. pr. so v ruskem zastopstvu poleg Bulganina še zunanji minister Molotov, tajnik kom. stranke Hruščev, vojni minister maršal Žukov in Mikojan.

V nedeljo zjutraj s prihodom Bulganina so bili zbrani v Ženevi vsi delegati, tako da so se v ponedeljek dopoldne že začeli prvi razgovori. Konferenca se vrši v Palači narodov, ki je videla že marsikako slično konferenco, tako važne pa gotovo ne. Prvemu sestanku je predsedoval Eisenhower, zato ker je poleg prvega ministra še načelnik svoje države. Zato je Eisenhower imel tudi prvi govor, nakar je za njim govoril še Francoz Faure, popoldne pa Bulganin in Eden. Eisenhower je kot prvi govornik dal ton konferenci. Poudaril je, da od te konference ne smemo pričakovati, da v nekaj urah ali dnevih najde rešitev vsem vprašanjem, ki mučijo svet. »Vendar lahko ustvarimo ozračje,« je dejal predsednik ZDA, »ki bo omogočilo rešitev teh vprašanj v prihodnje. Saj ne gre za nerešljiva vprašanja. Če se bodo spremenile sedanje razmere, sem uverjen, da bodo naši zunanji ministri lahko začeli tam, kjer bomo mi končali, in bodo našli ali sami ali s pomočjo drugih rešitev tem vprašanjem.«

Ta uvodna Eisenhowerjeva izjava najbolj jasno pove, kakšen značaj bo imela pričujoča ženevska konferenca. Ne bodo iskali kakšnih dokončnih rešitev sedanjim zamotanim vprašanjem, ki razdvajajo svet, temveč bodo pozneje diplomati na novih konferencah poiskali primernih rešitev v moči dogovorov, ki jih bodo na tej konferenci sklenili.

Nato je Eisenhower pojasnil, o čem naj se po njegovem mnenju razgovarjajo na pričujoči konferenci: najprej o Nemčiji in njenem zedinjenju ter o garancijah sovjetski Rusiji; dalje naj se odpravi železna zavesa, ki danes loči svet: komunistične partije po svetu naj se odpovedo svojemu revolucionarnemu programu; doseže naj se razorožitev in vsote na ta način prihranjene naj gredo v prid manj razvitim narodom; končno je Eisenhower zahteval tudi svobodo za satelitske narode.

Francoski premier Faure je podrobneje razvil Eisenhowerjevo točko o razorožitvi in o denarju, ki naj se uporabi v boljše namene. Eden in Bulganin sta tudi povedala vsak svoje o tem, kaj naj doseže ženevska konferenca. Bulganin je sicer nekoliko ostro zavrnil nekatere Eisenhowerjeve predloge, kljub temu je prvi dan razgovorov v Ženevi vlil upanja, da bo konferenca z uspehom potekala.

Ob koncu velja omeniti, da so se trije zunanji ministri Eden, Dulles ter Pinay, predhodno sestali v Parizu z zastopniki altantskega pakta, da so slišali tudi njih mnenje o ženevski konferenci. Tako smemo trditi, da ti trije v Ženevi ne zastopajo samo svojih držav, temveč tudi vso atlantsko obrambno zvezo.

Vietnamski problem

V dneh, ko je vsa svetovna pozornost obrnjena v Ženevo, se v Vietnamu v Aziji gode važne stvari. Predsednik Severnega Vietnama Hoči-Minh je odšel v Moskvo na obisk ter so ga tam sprejeli z največjimi častmi. Verjetno je šel tja z nalogo, da poprosi za pomoč za prihodnje volitve, ki bodo julija 1956 in ki bodo morale odločiti o dokončni usodi Vietnama, ali bo ves komunističen ali ves demokratičen. Komunisti se volitev vesele, ker so prepričani, da bodo zanje dobrò izpadle. Na jugu so pa zaskrbljeni zlasti zaradi notranjih nemirov, ki so jih povzročile verskopolitične sekte v zadnjih mesecih. Poleg tega so v Laosu začeli z boji, ki so jih baje povzročili komunisti. Vsekakor utegne postati vietnamski problem ena najbolj spornih točk na ženevski konferenci.

NAŠ TEDEN V CERKVI

24. julija, 8. pobinkoštna nedelja; sv. Kristina
25. julija, ponedeljek: sv. Jakob
26. julija, torek: sv. Ana
27. julija sreda: sv. Rudolf in tov.
28. julija, četrtek: sv. Nazarij, sv. Viktor
29. julija, petek: sv. Marta
30. julija, sobota: sv. Judita

SV. JAKOB († 42. po Kr.), sin Zebedejev, doma iz Betsajde ob Genezareškem jezeru, je bil po poklicu ribič, potem pa eden prvih Jezusovih apostolov.

S svojim bratom Janezom Ev. in sv. Petrom je bil priča Jezusovega spremenjenja na gori Tabor. Z njima je bil tudi v vrtu Getsemani za lučaj kamna oddaljen od Jezusa, ko je potil krvavi pot.

Oba brata sta bila ognjevite narave; Jezus ju je imenoval: sinova groma.

Njuna mati, pobožna žena, je vztrajala v Jezusovem spremstvu prav do križa na Kalvariji. Nekoč je svoja sinova pripeljala k Jezusu in ga prosila, naj sedita v njegovem kraljestvu eden na Jezusovi desnici, drugi na levici, to je: naj bosta prva. Jezus jima je odgovoril: »Ne vesta, kaj prosita, ali moreta piti kelih (trpljenja), ki ga bom jaz pil?« Rekla sta: »Moreva.« Rekel jima je: »Moj kelih bosta pila.« Jakob je prestal mučenje prvi med apostoli, ko ga je kralj Herod Agripa, vnuk kralja Heroda Groznega, Jezusovega preganjalca, da bi se prikupil Judom, dal obglaviti leta 42. po Kr.

Njegove kosti so prepeljali v Kompostelo, v severno Španijo. Nad grobom apostolovim je sezidana krasna katedrala. V Kompostelo (beseda je krščena iz: Jakob-apostol) so v prejšnjih stoletjih, posebno v srednjem veku, zelo romali tudi naši predniki. Kompostela je bila namreč kot božja pot v isti vrsti kot božja pot v Rim ali Jeruzalem.

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Isti čas je povedal Jezus svojim učencem to priliko: »Bil je bogatin, ki je imel oskrbnika, in tega so mu zatožili, da mu imetje zapravlja. Poklical ga je ter mu rekel: 'Kaj to slišim o tebi? Daj odgovor o svojem oskrbovanju, zakaj doslej ne boš mogel biti več oskrbnik.' Oskrbnik pa je rekel sam pri sebi: 'Kaj naj storim, ker mi moj gospod jemlje oskrbništvo? Kopati ne morem, beračiti me je sram. Vem, kaj bom storil, da me sprejmejo v svoje hiše, ko bom od oskrbništva odstavljen.' In poklical je dolžnike svojega gospoda, vsakega posebej, in dejal prvemu: 'Koliko si dolžan mojemu gospodu?' — 'Sto mer olja,' je rekel mu. On pa mu je dejal: 'Vzemi svoje pismo, brž sédi in zapiši: osemdeset.' — Nato je rekel drugemu: 'Koliko si pa ti dolžan?' Ta je rekel: 'Sto mer žita.' Pravi mu: 'Vzemi svoje pismo in zapiši: osemdeset.' — In gospod je pohvalil krivičnega oskrbnika, da je razumno ravnal. Zakaj otroci tega sveta so nasproti svojemu rodu razumnejši kakor otroci luči. In jaz vam pravim: Pridobite si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas, ko obnemorete, sprejmejo v večna bivališča.«

*

Za razumevanje prilike Kristusove o nezvestem oskrbniku bo koristilo, da se spomnimo, kakšen naj bo vesten oskrbnik.

Čemu so pravzaprav bogatini? »Zato, da služijo kot oskrbniki in upravitelji v prid ubožcem.« Tako je na gornje vprašanje odgovoril škof Bossuet, ko je kot dvorni pridigar Ludvika XIV imel govor o odličnem mestu ubožcev v Kristusovi Cerkvi. Druga oseba iz velikega sveta predrevolucijske dobe, toda temu svetu docela nasprotna in prežeta evangeljskega duha, piše tako: »Neverjetno, koliko truda stane, da dopoveš bogatinom to resnico, da niso reveži tu za bogatine, temveč nasprotno bogatini zaradi revežev. Po božji naredbi živijo ljudje na zemlji v zelo različnih položajih. Revež si mora v potu svojega obraza služiti za vsakdanji kruh; bogatin mora upravljati svoje imetje kot oskrbnik, da potrebnemu lahko pomaga, da plača njegovo delo in ima skrb zanj v bolezni in starosti. Oba imata isti namen: Boga slaviti s svojim delom.«

»Bogastvo in uboštvo sta tako razdeljeni in med seboj povezani, da bi reveži nikoli ne prišli v težak položaj, da jim zmanjka potrebnega, če bi ne bilo tudi slabih bogatinov.«

Spričo težave, da se bogat človek povzpne do tolike krščanske nesebičnosti, piše ista oseba dalje: »Četudi je torej položaj reveža bolj varen, se vendarle nihče ne more pritoževati nad Gospodom, če se je rodil sredi bogastva.« Kot da bi hotela reči: »Priznavam, da je tvoj položaj zelo kočljiv. Pazi, kako se iz njega rešiš v večnosti.«

V oni dobi je bilo javno socialno skrbstvo čisto nepoznano in je bila oskrba revežev prepuščena krščanskemu čustvovanju posameznikov ali cerkvenih ustanov. Po lastnem razmišljanju in posvetovanju z drugimi prihaja ta oseba do mnenja, da je treba desetino letnih dohodkov porabiti v prid revežem. Toda pravo, zanesljivo pravilo se dotični osebi zdi: »živeti brez skoposti, pa tudi brez zapravljanja in razkošja, kar je dolžnost, plačati; premoženje upravljati razumno; otrokom preskrbeti dobro vzgojo in imeti vso skrb za služabništvo, vse drugo pa razdati ubogim.«

Taka je torej pristna podoba dobrega evangeljskega oskrbnika: dobrodelnost mu je prava krščanska dolžnost. Tudi v naši dobi tako razvite socialne postavodaje ne zapre svojega usmiljenja s potrebnim. Zaveda se, da ga iz prosečih oči reveža gleda Kristus.

Iz življenja Cerkve

VZHODNA MAŠA V LJUBLJANI

Obletnico papeškega kronanja so tudi v Ljubljani svečano proslavili. Slovesno pontifikalno mašo po vzhodnem obredu je imel v ljubljanski stolnici dne 13. marca uniatski škof dr. Bogatko. Pri liturgiji je prepeval zbor njegovih hrvatskih bogoslovcev. Prevzvišeni vladika, po rodu Ukrajinec, je med službo božjo imel lep nagovor v hrvaščini.

EVHARISTIČNI KONGRES V BRAZILIJI

Prestolnica Brazilije Rio de Janeiro se je dostojno pripravila na 26. svetovni evharistični kongres, ki se vrši v tem mestu od 17. do 25. julija. Na stotine in stotine delavcev je delalo noč in dan na prostoru, ki je bil določen za največje verske manifestacije. Ta velikanska arena se razteza v obsegu 250.000 kvadratnih metrov v bližini notranjega mestnega letališča, kjer računajo, da bo pristalo dnevno 400 zrakoplovov, z verniki iz vsega sveta, ki se bodo udeležili evharističnega kongresa. Arena je tako uravnana, da vsi pričujoči lahko vidijo na oltar, nad katerim se dviga na 39 metrov visokem drogu ogromen prapor 584 kvadratnih metrov, ki ima dvojni pomen, da zavaruje areno pred vetrom z morja in obenem je to spomin na velikega Portugalca Pedra Alvaser Cabrala, ki je odkril Brazilijo in prvi leta 1500 prinesel v to deželo krščansko vero. Na desni strani oltarja se dviga ogromen križ »Brazilija«, ki so ga postavili na kraju, kjer se je po odkritju Brazilije darovala prva sv. maša.

Kardinal Alojzij Masella, papežev delegat, predseduje v Rio de Janeiro. Skupaj z njim sta potovala tudi izgnana argentinska cerkvena dostojanstvenika msgr. Manuel Tato in njegov vikar, ki se tudi udeležujeta evharističnega kongresa. Nato se bosta spet vrnila v Argentino, kot upata.

DVOJE URADNO PRIZNANIH OZDRAVLJENJ V LURDU

Dne 13. februarja 1955 je mednarodni zdravstveni odbor na prošnjo msgr. Théas-a potrdil dva slučaja ozdravljenja v Lurdu. Prvi je slučaj gdč. T. Fulda. Imela je Addisonovo bolezen. Dvajset izjav zdravnikov in profesorjev, izdanih med 10. julijem in 8. avgustom 1950, je potrdilo izredno nevarnost njene bolezni. Prof. Siedek z Dunaja ji je prišteval še nekaj let življenja. Gdč. Fulda je prišla v Lurd popolnoma izčrpana. Imela je težke prebavne motnje, močno anemijo, nizek krvni pritisk in značilno rumenkasto kožo. Po prvi kopeli so izginili vsi simptomi bolezni. Vrnila se je v Avstrijo popolnoma ozdravljena. Od leta 1950 izvršuje težko delo v predilnici.

Primer Evasia Ganora je drugi, ki ga je vzela v pretres zdravniška komisija. Bolnik, ki je danes oče petih otrok, je prišel 30. maja 1950 v Lurd v popolnoma obupnem stanju. Že od leta 1949 je imel strašno bolezen, tuberkulozo bezgavk z znatno povečavo jeter. Vsa uporabljena zdravniška sredstva so bila nezadostna. Ko je prvič stopil v kopel, je mrzlica hipoma izginila in jetra so postala normalna. Sedaj se brez težav bavi z najtežjimi deli. Petnajst zdravnikov je potrdilo nadnaravni značaj njegovega ozdravljenja.

PLAVALNA PRVAKINJA V SAMOSTAN

Na olimpijadi leta 1948 je sodelovala tudi priznana ameriška plavalka Clara Lamore in odnesla tudi odlične uspehe in nagradne kolajne. Pred kratkim pa se je naveličala ljudske slave in stopila v samostan v Lake Ronkokoma pri New Yorku, kjer hoče svoje življenje posvetiti službi Bogu in v dobrobit trpečih.

PARIZ UČI

Glavni prefekt redarstva v Parizu je izdal nalog, da se po vseh pariških kolodvorih postavijo oglasne deske s točno navedbo, kje se nahajajo najbližje cerkve in kdaj je v teh cerkvah služba božja. Na ta način lahko potniki, ki čakajo na zvezo vlakov, ta čas uporabijo in tako izvršijo svojo versko dolžnost. Zanimivo je, da je pobudo za to hvalevredno zamisel dal ravno Pariz, ki je na glasu kot najbolj razvpito evropsko mesto.

TRETJI MEDNARODNI MARIOLOŠKI KONGRES V LURDU

Ob priliki prve stoletnice Marijinega prikazanja v Masabielski votlini v Lurdu, se bo v tem mestu vršil tretji mednarodni mariološki kongres. To se bo zgodilo leta 1958. Že sedaj so v teku priprave za ta kongres, ki menijo, da bo izmed vseh najpomembnejši.

MARIJIN GRAD V LITVI

V Litvi stoji staro mesto Marijin grad, ki nosi svoje ime po prastari Marijini cerkvi še izza časa pokristjanjenja Litve. Komunistom to sveto ime ni bilo po godu in pred kratkim so ga ukinili in preimenovali Marijin grad v Mickevicius Kapsukas. To je ime litvanskega komunističnega vodje, najbolj osovražene in nepriljubljene osebe v Litvi. On je kriv, da so na tisoče in tisoče Litvancev odpeljali v sibirsko sužnost. Toda Cerkev v Litvi kljub vsemu preganjanju vztraja in vlada ima nemalo posla »s podzemsko Cerkvijo«, katere delovanje je zelo aktivno.

EVROPSKI ŠKOFJE O KINU

Mnogi evropski škofje so ponovno opozorili svoje vernike, da je skrajno nevarno in kvarno, ako se mladini dovoli, da poseča od kraja vse filme, ne da bi se prej prepričali o neoporečni moralni vrednosti filma.

To so izjavili škofje zbrani na konferencah v Franciji, kakor tudi škofje Italije in Nemčije.

PO SVETU NAOKROG

SREDOZEMSKE IGRE. Te dni se vršijo v Barceloni II. sredozemske igre. Deset držav tekmuje v 21 vrstah športa. Izza železne zavese ne tekmuje nihče. Jugoslavijo so tudi povabili, a povabilu se ni odzvala.

HRUPEN PROTEST BEGUNCEV V RIMU. V rimskem taborišču Svetega križa v Jeruzalemu je prišlo dne 9. julija do hrupne demonstracije in neredov med begunci in policijo. Povod tej demonstraciji je dala odredba notranjega ministrstva, s katero bo odvzeta podpora tistim beguncem, ki so je že nad deset let deležni. Demonstracije so se udeležile predvsem ženske in to na tako hrupen in odločen način, da je morala intervenirati policija. Toda tudi sedaj se niso vdale ampak so policijo nagnale s kamni. Pri tem je bilo več oseb ranjenih. Štirideset beguncev, med njimi trideset žensk, je policija pridržala. Še isti večer so skoro vse begunce izpustili. Ministrstvo je obljubilo, da bo beguncem v najkrajšem času preskrbelo primerna stanovanja.

V AVSTRIJI POPLAVE, V ANGLIJI IN ZDA PA SILNA VROČINA. Deževje zadnjih dni je povzročilo poplave na raznih področjih Zgornje Avstrije. Na Tirolskem je reka Inn prestopila bregove ter preplavila več hiš in polj. Prav tako so narasle tudi druge manjše reke in tokovi Zgornje Avstrije, da so na več krajih nastale poplave. Tudi reka Donava je prestopila bregove zlasti med mestoma Passau in Linz. Na tem področju je prebivalstvo zapustilo domove in odpeljalo tudi živino. Plovba po Donavi je prekinjena in v Linzu samem grozi nevarnost, da voda preplavi nižje mestne predele.

Nasprotno pa poročajo iz Londona, da je Anglijo zajel val vročine, kar je za Anglijo izreden pojav. Vročina je dosegla 25 stopinj. Kopališča so prenapolnjena s kopalci, med katerimi so mnogi dobili hude opekline, ker niso vajeni tako močnega sonca. Tudi ZDA je zajel vročinski val. V Texasu je vročina dosegla 42 stopinj, v Novi Mehiki pa 40. Več delavcev je zapustilo delo. V avtomobilski tovarni »Chrysler« je zapustilo delo 7000 delavcev. Tudi vozači avtobusov so se uprli, ker niso hoteli nositi ovratnikov. Na posredovanje sindikatov so prenehali s stavko.

ZVEZA MED AVSTRIJO IN JADRANOM. V kratkem bodo začele delovati avtobusne zveze med Avstrijo in jugoslovanskimi letovišči na Jadranu. Jugoslovanska vlada je že dala načelno privoljenje, da te proge oskrbujejo avstrijske prevozne firme. V Gradcu se je že sestala mešana komisija, ki je določila tehnične podrobnosti.

VELIKE TELOVADNE MANIFESTACIJE V PRAGI. Pretekli teden so zaključili v Pragi velike telovadne in folklorne manifestacije, tako zvane »špartakijade«. Nastopi so trajali skoro 15 dni in je na njih nastopilo preko 300 tisoč čeških in slovaških športnikov, poleg njih pa še inozemske športne skupine. Očividci so mnenja, da take športne manifestacije še ni bilo v Evropi.

Nastopi so bili na telovadnem stadionu Strahov, kjer je zaključnim manifestacijam prisostvovalo okrog 240.000 ljudi. Na stadionu so nastopale skupine telovadcev, plesalcev in folklore.

POTRES NA EGEJSKEM PODROČJU. Egejsko otočje je bilo pozorišče novega potresnega sunka s središčem na otoku Samo. Po prvih poročilih sta dve osebi izgubili življenje, nad 700 hiš je porušenih in na stotine oseb je brez strehe.

ITALIJA SE POGAJA Z ALBANIJO GLEDE VOJNE ODŠKODNINE. Med Italijo in Albanijo so v teku pogajanja za poravnavo vojne odškodnine, ki jo dolguje Italija Albaniji. Po pariški mirovni pogodbi bi morala Italija plačati 2,6 milijona dolarjev odškodnine. Italija priznava to svojo obvezo. Spor je nastal le glede načina poravnave. Italijanska vlada bi rada plačala vsaj del odškodnine z izvozom potrošnega blaga, kakor riža, žvepla, tkanin, kemičnih proizvodov itd., medtem ko zahteva Albanija industrijsko opremo in industrijske proizvode, zlasti tovorne avtomobile in avtomobilske nadomestne dele za skupni znesek 500.000 dolarjev.

CERKVENI GLASBENIK

DUŠAN JAKOMIN:

II. mednarodni kongres cerkv. glasbe na Dunaju

Dunaj, znamenito središče glasbe, je zbral preteklo leto od 4. do 10. oktobra predstavnike raznih narodov na II. kongresu cerkvene glasbe. Prvi kongres se je vršil v sv. letu 1950 v Rimu, kjer so obravnavali predvsem koralno liturgično petje, medtem ko so na Dunaju govorili bolj o novi polifonični umetnosti, o moderni cerkveni glasbi.

Poleg predavanj so se vrstile pete maše in razni koncerti cerkvene glasbe, od gregorijanske, prepolifonične, polifonične do moderne cerkvene glasbe.

Morda so najlepši vtis napravili cerkveni otroški zbori.

S tega kongresa so izšli razni sklepi, ki so bili predloženi višji cerkveni oblasti za odobritev. Izmed predlogov povzemamo samo nekatere:

1. Zavetnik cerkvene glasbe naj bi bil poleg sv. Gregorija Velikega in sv. Cecilije tudi sv. Pij X.

2. Predlaga se, naj kompetentne cerkvene ustanove bolj kot do sedaj preučujejo liturgijo in petje Vzhodne Cerkve, kakor naj se tudi bolj upošteva liturgija ter cerkvena glasba zapadnih slovanskih narodov.

3. V cerkvi naj ima vedno svoje prvo mesto gregorijansko petje.

4. Pri slovesnih mašah naj se uporablja latinsko petje.

5. Glede koncertov koralne ali instrumentalne cerkvene glasbe v cerkvah naj bi se upoštevalo sledeče:

a) Versko-duhovne kompozicije, ki se ne morejo uporabljati pri liturgičnih obredih, se lahko izvajajo v cerkvah pod pogojem, da niso nedostojne.

b) Za vsak tak nastop v cerkvi naj se vpraša za dovoljenje krajevnega škofa.

V prošnji naj se navedejo skladbe kakor tudi imena nastopajočih. Dovoljenje naj bo dano le, če je vsa stvar dostojna in primerna za cerkev in če se vsa prireditev vrši v spoštovanju do Najsvetejšega. Vstopnice in programi se ne smejo prodajati v notranjosti cerkve. Pri izvajalcih in pri poslušalcih naj bo resnost v obnašanju in v obleki.

6. Naj se goji otroško petje v posebnih šolah, kjer pa to ni mogoče, naj bi nadomestoval ženski zbor.

7. Orgle so bile izpopolnjene po katol. Cerkvi kot instrument kulta ter so dobile važno mesto v cerkvenem bogoslužju. Druge veroizpovedi so jih priredile po svoji potrebi, zato se mora paziti, da bodo v tehničnem napredku ohranjene zahteve liturgije kat. Cerkve, da se ne potvori tradicija izdelave. Elektroakustični instrument (električne orgle) po dosedanjih izkušnji ne pomenijo nikakega napredka, zato naj se ohrani tradicija mehaničnega instrumenta.

8. Cerkvena glasba naj se svobodno razvija, saj da Cerkev skladateljem prostost; škofijski odbori za cerkveno glasbo pa naj pazijo, da ne bo zlorabe te prostosti.

9. Organisti naj dobe primerno plačilo za svoje prizadevanje in svoj trud.

10. Kongres priporoča posebna zborovanja za člane zborov ter organiste v ta namen, da bo odsevala iz njihovega petja osebna pobožnost ter duh cerkvene liturgije.

11. Višja cerkvena oblast naj poudari svojim duhovnikom, da imajo poleg verske vzgoje ostalih vernikov posebno dolžnost do članov cerkvenih zborov, katerim naj pri pevskih vajah razlagajo verski ter liturgični pomen pesmi.

12. Liturgično petje ni privatno vprašanje, temveč spada pod uradno poslanstvo Cerkve. Odgovornost za cerkveno glasbo je poverjena v vsaki škofiji škof. odboru za cerkveno glasbo, ki vrši svoje delo v skladu z odredbami krajevnega škofa. Ta odbor naj bi skrbel tudi za zbiranje sredstev za potrebe cerkvene glasbe.

Prihodnji kongres bo leta 1956 v Parizu.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

LEP USPEH JUGOSLOVANOV. Jugoslovanski udeleženci na tradicionalnem mednarodnem glasbenem festivalu v Langolenu v severnem Walesu so tudi letos pali slovenski vokalni oktet iz Ljubljane in mlada umetnika sopranistka Radmila Vasović ter violinist Dejan Bravničar iz Beograda. Na festivalu je sodelovalo 2500 udeležencev iz 24 držav. Jugoslovanski violinist Dejan Bravničar je dobil prvo nagrado za violino. Slovenski oktet pa tretjo nagrado za narodne pesmi in peto za umetne pesmi.

DR. DARKO ČERNEJ NOVI VELEPOSLANIK FLRJ V ITALIJI. Italijanska vlada je dala pristanek na imenovanje novega jugoslovanskega poslanika v Rimu, dr. Darka Černeja, bivšega poslanika na Švedskem. Prav tako je turška vlada pristala na imenovanje novega veleposlanika Dragomira Vučiča, dosedanjega veleposlanika v Avstriji.

IVAN MEŠTROVIČ ČASTNI DOKTOR

Slavno katoliško vseučilišče »Notre Dame« v South Bend v Združenih državah je podelilo častni doktorat med drugimi tudi hrvatskemu kiparju Ivanu Meštroviču. Tri dni kasneje je hrvatski umetnik prejel drugi častni doktorat od velikega katoliškega vseučilišča »Marquette« v Milwaukee. Kipar Meštrović je bil pred leti profesor umetnosti na vseučilišču »Notre Dame«, kjer so njegovo genialno ustvarjalno moč zelo cenili in ji dali sedaj tudi primerno zadoščenje.

*

BEG POLICAJEV IZ VZHODNE NEMČIJE. Pred kratkim je pobegnilo iz Vzhodne Nemčije v zapadni Berlin 81 »ljudskih policajev«.

Poslušajte versko uro na radiu Trst A vsako nedeljo ob 11,30!

Naši Tržačani

Zahotelo se mi je daljšega sprehoda, kam bi jo mahnila? K morju? Ne, na Opčine. Izstopila sem pri Obelisku in se v borovem gozdiču prijetno odpočila. Zrla sem doli na morje, kjer je bila vsidrana precej daleč od obrežja velika ladja; zdela se mi je kot velika morska pošast, ki se od časa do časa približa obrežju, da požre nekaj naših ljudi.

Koliko se jih je že vkrcalo na tržaški obali, ki se niso nikoli več vrnili! Tujina jim je ponujala polne pesti zlata, obilico vsega. Borna domača zemlja pa jim vsega tega ni mogla nuditi, zato so odšli. Kdo ve, če se le prehitro niso zavedli, da je res, kar pravi pesem: »Tujina je maečha trda in skopa, nima ljubezni za naše ljudi, kruh njen grenak je in je težak, najsi bogato ga proži v dlani!«

Iz dolgega pisma, ki sem ga prejela pred par leti iz tujine onstran morja, sem razbrala, da je v besedah te pesmi resnica, kajti v srce me je zadel stavek zapisan morda s solzami v očeh: »Naš kruh je vedno bolj črn in vedno bolj grenak!« Poznala sem dobro to gospo, močno ženo, bivšo učiteljico, ki jo je brezdomovinstvo pahnilo v tujino; videla sem koliko truda in premagovanja je bilo treba, preden je zapisala ta stavek, zato sem neprijazno zrla ono veliko ladjo. Nad menoj pa so šumeli kraški bori, kot bi hoteli pritrjevati mojim mislim: »Vsem viharjem kljubujemo, med peščico zemlje zarijemo svoje korenine in vztrajamo.« Tu pa tam so se ob njih vznožju vzpenjala mlada borova drevesca, poroštvo kraškega bora za bodočnost.

Spustila sem se doli na Napoleonovo cesto. Ta zgodovinska cesta me je zvabila, da sem se bolj in bolj oddaljevala od Občin in se odločila, da pojdem peš do Kontovela in od tam v Barkovlje. Globoko pod seboj sem gledala morje in ribiške čolne: skromni zaslužek naših ljudi in gori v strmem bregu pa skrbno obdelane vinograde in vrtove naših malih kmetov. Dospela sem do kraja, kjer se navpično vzpenjajo skalni skladi proti nebu. Tam so štirje mladeniči poskušali mičen, a nevaren šport na vrh. Eden, opasan z vrvjo, je že priplezal do vrha in med plezanjem zabil železne kline v skalne razpoke. Zlata mladost! Blagrovala sem jih in skoro zavidala srečo onemu, ki je ponosno stal vrh skalnega sklada, vesel, da je preplezal pečino. Prve deževne kaplje so pričele padati in pohitela sem, da pridem čimprej do Kontovela. Ko sem dospela do prvih hiš, je po klancu navzgor hitela mlada žena; vprašala sem jo, če pridem po tem klancu do glavne ceste? »O da,« mi je veselo odgovorila, »ko pridete na glavno cesto, obrnite navzgor, ker se lahko poslužite avtobusa, če bi pričelo deževati.« Zahvalila sem se in zrla za njo. Kot lahkonoga srna je odbrzela proti mični hiši, gotovo svojemu domu. Ko sem prišla do avtobusne postaje, sem vprašala mladeniča, ki je stal na pragu hiše, kdaj odide prihodnji avtobus. »Ob 2h pa 10.« Torej bi morala čakati več kot pol ure? Če pa grem peš, pridem v 20h minutah do Barkovelj. »O seveda, ampak padati je pričelo, če pa vseeno hočete iti peš, se poslužite te preproste poti, ki je najkrajša. Malo nižje boste prišli do asfaltirane ceste, pa nikar ne krenite nanjo, ker je veliko daljša, držite se vedno te poti kot sem vam pokazal.« Zahvalila sem se in odšla. Naši ljudje, naši prijazni ljudje! Na štiri osebe sem se na tem sprehodu obrnila za pojasnila in vedno sem prejela iskren in prijazen odgovor. Hvala vam, Kontoveljčani! Ko sem hitela med rahlo deževno prho proti Barkovljam, se mi je zdelo, da sem bila doma, da se vračam iz domačega vinograda, kjer sem v hosti nad njim nabrala šopek poljskih rož.

Naši ljudje! Če bi mogla, bi vsakemu posebej rekla: Ne zapuščajte svoje zemlje, ne hodite v tujino!

KULTURA

„Kraljestvo božje"

Med revijami, ki so pred vojno izhajale v Sloveniji, je imelo posebno mesto »Kraljestvo božje« kot glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda na Slovenskem. Izdajali so ga očetje cisterijanci v Stični, zadnji urednik je bil p. Tomaž Kurent. Nekaj let je imelo tudi liturgično prilogo »Božji vrelci«, ki jo je urejeval p. M. Turnšek. Namen »Kraljestva božjega« je bil, širiti med Slovenci misel o zedinjenju vseh kristjanov, zlasti vseh Slovanov. Ker so Slovenci bivali v Jugoslaviji skupaj s pravoslavnimi Srbi in Makedonci, je bila ideja zedinjenja toliko bolj občutena in živa. Predvojno »Kraljestvo božje« se je zaradi svojih tehtnih člankov in zanimivih novic iz vzhodnega krščanskega sveta močno priljubilo ter je bilo istočasno tudi pobornik za Slomškovo beatifikacijo.

Po vojni je seveda bilo nemogoče izdajati tako revijo v Sloveniji. Misel zedinjenja, to je cirilmetodijska ideja, pa je gotovo važna tudi danes. V Južni Ameriki so jo znova poživili tamkajšnji izdajatelji »Katoliških misijonov«, ki so na novo oživelo našo misijonsko revijo osnovali tudi kot glasilo cirilmetodijske ideje. In res so KM v preteklih letih prinesli marsikak dober članek o vzhodnih cerkvah in o zedinjenju. Nekdanji izdajatelji »Kraljestva božjega« pa so smatrali, da je potrebno za to veliko idejo imeti posebno glasilo tudi tu v Evropi. Vsled tega smo v našem listu že pisali o tem, da se pripravlja oživitev Apostolstva sv. Cirila in Metoda med Slovenci v zamejstvu. Sedaj je bil storjen še korak naprej: znova je začelo izhajati »Kraljestvo božje«, glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda, ki bo izhajalo v knjižicah v raznih časovnih presledkih. Izšla je prva knjižica, tiskana v Mohorjevi tiskarni v Celovcu, ter stane 75 lir ali tri šilinge. Vsebina te prve knjižice KB je vsa v soglasju z namenom, ki ga je revija KB ves čas imela: buditi zanimanje za vzhodne kristjane in njih življenje. Najprej imamo dva članka o Apostolstvu sv. C. in M. ter o Slomšku, nato sledijo razni krajši članki in poročila iz življenja vzhodnih kristjanov.

Na platnicah pa izvemo še za druge namene, ki jih ima uredništvo obnovljenega KB, ne mislijo namreč izdajati zgolj knjižice »Kraljestvo božje«, temveč razširiti svoj delokrog ter izdajati sploh verske knjižice, podobne nekdanjim salezijanskim knjižicam. Pri tem ima uredništvo dvojni načrt: izdajati verske knjižice za duhovno izobrazbo in obnovo ter knjižice s katoliškim slovstvom.

»Ker je takšne knjižice, ki naj bodo lepe, toda poceni, težko izdajati, si bomo pomagali s skupno akcijo nabiranja prispevkov za »Slomškovo družino«. Ta bo dopolnilo Mohorjevi družbi, ki je tudi njegova ustanova, vendar s to razliko, da Mohorjeva družba prinaša večji knjižni dar, »Slomškova družina« bo pa nudila manjše, mesečne knjižne darove.« Tako napoveduje uredništvo svoje načrte.

Misel izdajati knjižice verske in poučne vsebine, kot so bile nekdaj salezijanske knjižice, je gotovo posrečena. Duhovniki v goriški in tržaški škofiji se že dalj časa bavimo s to mislijo. Sedaj obeta »Slomškova družina«, da jo izpelje. Če se bo ta nova organizacija povezala z našimi verskimi in cerkvenimi organizacijami na Goriškem, Tržaškem in Koroškem, če bo zlasti znala pridobiti naše duhovnike vseh treh škofij, da jo bodo podpirali, bo gotovo lepo uspevala in nam nudila ravno to, kar trenutno potrebujemo, poleg tedenskega časopisa in mesečnih revij praktičnih in poceni knjižic za boljše krščansko življenje in vzgojo. Zato »Kraljestvo božje« pozdravljamo in prav tako pozdravljamo »Slomškovo družino«.

Knjižica »Kraljestvo božje« se dobiva v slovenskih knjigarnah v Gorici in Trstu po ceni 75 lir.

H. K.

Nov molitvenik za mladino

Neutrudni dr. Metod Turnšek je pripravil slovenski mladini zelo lep dar, ko je priredil in izdal zanjo nov molitvenik pod naslovom »V božji hram«. Molitvenik je izšel v samozaložbi in bil tiskan v Mohorjevi tiskarni v Celovcu. Prednost novega molitvenika je, da je lepo ilustriran, tiskan v trobarvnem tisku in zelo lično opremljen. Tudi po vsebini prinaša nekaj novega: opira se na liturgijo in na katekizem. Poleg liturgične maše prinaša še primerno razlago o posameznih delih cerkvenega leta in glavnih cerkvenih praznikov. V tretjem delu pa govori o božjih zapovedih in sv. zakramentih. Razlaga teče gladko, jasno in preprosto, tako da bodo molitvenik tudi odrasli radi vzeli v roko in bo posebno dobro služil tam, kjer nimajo katekizmov. A tudi drugod bodo lepe liturgične razlage pomagale vsem vernikom do vedno globljega razumevanja cerkvene liturgije in božjih zapovedi ter nauka o milosti in sv. zakramentih. Zato je novi molitvenik zlasti primeren kot dar otrokom in odrasli mladini. Dobi se v knjigarnah v Gorici in Trstu po ceni 450 lir.

Neredi v francoskem Maroku

Francoska severna Afrika nima miru, niso se še pomirili neredi v Alžiru in Tunisu, ko že prihajajo vesti o izgredih in atentatih v Kazablanki, izredno važnem trgovskem centru in pristanišču francoskega Maroka.

Neredi so se pričeli v četrtek 14. julija, ko se je mesto pripravljalo na slavnostno praznovanje praznika zavzetja Bastilje. Neki neznanec je vrgel bombo na avtomobil policije ter ranil štiri policiste, ki so streljali za njim, ne da bi ga zadeli: ubili so pa tri civiliste in jih ranili osem. Do vse hujšega atentata pa je prišlo istega dne zvečer, ko so teroristi nastavili peklenski stroj pred kavarno v središču evropskega naselja. Bomba je ubila šest ljudi in jih ranila nad petindvajset. Vest o atentatu se je takoj razširila po mestu in protiteroristi so takoj stopili v akcijo: napadli so hiše privatnikov, urade lista Maroc-Presse in končno so v noči naskočili hišo odvetnika Legranda, ki običajno zagovarja teroriste na sodišču. Legrande se je branil s streljanjem ter ubil enega izmed napadalcev. Demonstracije so zavzele vse mesto: demonstranti so vpili proti novemu francoskemu rezidentu Grandvalu.

Šele kasna noč je prinesla malo miru. Vendar so množice naslednjega dne, v petek, začele s terorističnim delovanjem že takoj s prvim jutrom: zažganih je bilo več skladišč in uničenih mnogo trgovin.

Med neredi, ki so stalno naraščali, je bilo več spopadov med demonstranti in policijo; do večera je bilo 11 mrtvih in nad 30 ranjenih.

Rezident Grandval je, da bi ohranil mir kar se da, ukazal policijsko uro od 9h zvečer do 5h zjutraj.

V soboto se je napetost še povečala, tako da je Grandval napovedal obsedno stanje, kar pa ni nič pomagalo: demonstrantje in spopadi s poboji med Francozi in Maročani se nadaljujejo. Mesto je pod vojaško kontrolo že od petkove noči dalje. V noči med petkom in soboto so prišle v mesto še nove edinice tujske legije, ki sedaj nadzorujejo strateške točke mesta.

V soboto je bila prva demonstracija že zgodaj zjutraj, ko je skupina mladih francoskih demonstrantov poskušala vdreti v arabsko četrt, da bi videli, če so vse trgovine zaprte v znak sožalja za pobite Francoze. Policija je skupino razpršila. Kasneje so Francozi zopet demonstrirali med deveto in dvanajsto uro, toda policija je vedno razpršila demonstrante. Tudi v arabski četrti je bilo več demonstracij. Ker je bila nevarnost še večjih izgredov vedno večja, je rezident Grandval napovedal obsedno stanje ob enih popoldne. Dve uri kasneje je prišlo do najhujših spopadov dneva. V arabski četrti je prišlo do streljanja med policijo in Maročani: slednjih je bilo v spopadu ubitih šest in mnogo ranjenih.

Nedelja. Napetost je vedno večja, Grandval je razširil policijsko uro: od 7. zvečer do 5. zjutraj. V spopadih, ki so bili v noči med soboto in nedeljo med četami in teroristi, je bilo ubitih 6 domačinov. V mestu je vedno več neredov: teroristi so zažgali več trgovin, eno farmacijo in eno šolo.

Zadnje vesti poročajo, da napetost še raste. Poročajo tudi, da je bilo ubitih devet vojakov francoske vojske, ki so padli v zasedo, nastavljeno po teroristih.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

OBVESTILA

VERNIKI! Dne 11. avgusta: skupno romanje na Barbano za Goričane. Priglasite se pri svojih dušnih pastirjih.

GLASBENI TEČAJ. Glasbenik in skladatelj prof. Ivan Grbec je začel glasbeni tečaj za organiste, pevovodje, duhovnike in glasbenike sploh. Tečaj je vsak torek in petek od 16. do 18. ure v Škednju, ulica Pane bianco 10.

KATOL. DRAMSKI ODSEK
IZ SOVODENJ
gost S.K.P.D. iz Steverjana, priredi v nedeljo 24. t. m. ob 20.30 v
ŠTEVERJANSKIH BOROVCIH
Krekovo ljudsko igro v treh dejanjih
TRI SESTRE
V odmorih nastopajo veseli godci!

Socialno zavarovanje gospodinj

Skupina poslancev je predložila zbornici osnutek zakona o zavarovanju hišnih gospodinj. Hvalevredna je ta zamisel, če pomislimo na hišne gospodinje, ki se žrtvujejo od jutra do večera in so kljub temu čestokrat na stara leta od vseh pozabljene. Ne gre pa samo za matere, ampak tudi za tiste požrtvovalne hčere in sestre, ki po smrti matere v družini nadomeščajo gospodinjo in se skozi vse življenje žrtvujejo za družino.

Osnutek zakona misli nuditi hišnim gospodinjam od 12 do 22 tisoč mesečne podpore, ko so dosegle gotova leta starosti. Poleg tega bi dobile še zdravniško pomoč v primeri bolezni.

Prizadete bi plačevale začetnih 200 lir zavarovalnine na mesec, ki bi se stopnjevala po letih dela. Tiste, ki so že dosegle 60 leto starosti, bi morale plačati enkrat za vselej 50.000 lir in bi prejele takoj vse ugodnosti zavarovanja.

Osnutek zakona predvideva tudi prehod pokojnine na mladoletne otroke, ko mati umre in pusti mladoletne otroke sirote tudi po očetu.

Upajmo, da bo poslanska zbornica uvidela potrebo odobrenja tega zakonskega osnutka, s katerim bo tudi našim gospodinjam in materam olajšano njihovo čestokrat tako trdo življenje.

Dosledno po poti...

Poročali smo že, da so tržaški titovci razpustili svojo slovensko politično organizacijo in da pozivajo Slovence, naj se vpišejo v italijansko politično stranko in da naj volijo italijanske politike.

V nedeljo so sporočili v svojem časopisu, da gre njihova pot izdajstva slovenstva nevzdržno dalje: razpustili so tudi svoje sindikate. Svoje dosedanje člane pozivajo, naj se vključijo v ostale sindikalne organizacije, ki jih vodijo italijanski komunisti.

Nov dokaz, da titovcem ni za slovenske narodne interese, kakor so kričali in slepili narodno zavedne tržaške in goriške Slovence. Njim je le za zmago komunizma, pa naj bo že potem italijanski ali kitajski.

Ali bo še kdo med nami nasedel propagandi komunistov?

Spoznali smo jih po njihovem delu.

Stoletnica šole v Borštu

NEKAJ KRONIKE O NASTANKU IN RASTI TE ŠOLE

Poleti leta 1855 se je zaključilo prvo šolsko leto priznane »vsakdanje« šole v Borštu. Kakor vsaka takratna šola je tudi borštanska šla skozi dobo prostovoljne pobude duhovnikov. Domačin in poznejši župnik v Lovračičih pri Dalijah Simon Marec je že leta 1827 *»poučeval otroke in deloma tudi odrasle, mladino, v branji in pisavi, kar pričuje letnica neke molitvene knjige (mašne bukvice), na kojo so se bili naročili po Marčevem nagovoru oni, ki so znali čitati. V knjigi so zaznamovana tudi imena naročnikov.«* Tak je bil začetek borštanske šole, kakor je po ustnem izročilu napisal leta 1886 učitelj Preložnik. Nekatere družine so pošiljale svoje otroke v redne šole deloma v Bazovico, Dolino, nekateri so se šolali celo v Postojni. Iz šolske kronike izvemo, da se je obrnilo na boljše, ko je bil imenovan za kaplana v Borštu č. g. Luka Čadež. *»Ker je ta mož radi njegovih zaslug, posebno na šolskem polju, med tukajšnjim narodom še vedno v dobrem spominu, naj mu bode posvečenih v trajni spomin tudi tukaj nekoliko vrstic. Č.g. Luka Čadež bil je rodom Gorenjec iz Poljan pri Škofji Loki; v Boršt pa je došel 4. aprila 1839. l., kjer je bival do svoje smrti, t. j. do 17. sept. 1859 — tedaj čez 20 let. Do poučevanja in sploh do ljudskega napredka moral je imeti mnogo veselja, to kaže njegovo vztrajno prizadevanje. Tukajšnji domačini pripovedujejo, da je sebral takoj po dohodu množico mladeničev pa tudi priletnejših mož, katere je poučeval brezplačno čitanje in pisave v svojem stanovanji in sicer z dobrim uspehom. Kasneje se je število učencev bolj in bolj množilo, ni jih tedaj mogel več zbirati v malej sobici, trebalo je večjega prostora. Prirediti se je morala šolska soba v občinskej hiši v bližnjej vasi Zabrežcu. Ker je bila hiša odročna, jo je občina prodala ter kupila sedajno, ki je v dotiki z duhovniškim stanovanjem. V tej hiši določil se je bil tudi sobi kolikor toliko primeren prostor, kojega zavzema še do dandanes.«*

»Dalje časa, celo množico let trudil se je blagi šolnik brezplačno, kajti šolske oblastnije niso pripoznavale samostalne šole v Borštu. Še le v cerkvenih računih tukajšne duhovnije za leta 1854. najde se duhovniku-učitelju v letno plačo določena usota 50 gl. — Pokojni biskup tržaško-koperski mil. g. Dr. Jernej Legat (1846-1875), ki ima za povzdigo ljudskega šolstva mnogo zaslug, določil je bil namreč dekretom, da se izplačuje učitelju letna plača iz cerkvenega premoženja. Tim biskupskim dekretom, smelo bi se trditi, da je bila osnovana oziroma potrjena samostalna šola v Borštu in prvi učitelj takove šole bil je kaplan Luka Čadež.«

»Leta 1859. je ta blagi mož hudo obolel; podal se je bil iskat si zdravja v tržaško bolnišnico, kjer ga pa ni našel, marveč v občo žalost svojim občanom preminul dne 17. sept. istega leta. Njegovi ostanki počivajo na tukajšnjem pokopališču.«

»V spomin zaslužnemu možu mora se še spomniti, da njegov vpliv na mladino in stariše ni bil brezvspešen. Ravno iz njegove dobe imamo še dandanes nekatere može tukajšne domačine, ki zavzemajo odlična mesta. Tako n. pr. mil. g. Dr. Ivan Nep. Glavina, biskup tržaško-koperski; potem gg. Luka Žerjal, upokojeni profesor c. k. terezijanske akademije na Dunaju in Josip Kosmač, višji c. k. finančni uradnik v Trstu. Na te in nekatere druge vplival je g. Čadež neposredno z opomini k marljivosti, a posredno pa z nagovarjanjem voditeljev k vstrajnej podpori nadepolnih jim sinov. Ako je videl neobhodno potrebo, ni se strašil blagi pokojnik tudi gmotne škode.«

»O prvem njegovem nasledniku č. g. Martinu Vodir-ju pripovedujejo občani, da je bil vzoren duhovnik in učitelj. Zlasti bivši njegovi učenci slave ga kot učitelja, ki je poučeval ves čas svojega boravka v Borštu vstrajnim trudom in sijajnim uspehom (1859-61). Gosp. Volčič ni poučeval (1862), g. Hočevar tudi le malo (1862-65); Okoren pa je bil večinom bolehen, toraj tudi ni mogel delovati v šoli.« 1866-67.

»Po g. Jakob Lebenovem skoro enoletnem učiteljevanji ni bilo šolskega pouka blizo celo leto. Še le dne 1. nov. 1869 bil je nastopil prvi svetni učitelj g. Franc Šijanec, kojega je bila sprejela občina kot učitelja in organista z letno plačo 200 gl. in prostim stanovanjem.«

»Njemu je nasledoval v šolskem delovanji izkušeni šolnik č. g. Alojzij Pavli, ki je bil došel istočasno kot duhovni oskrbnik v Boršt. Oskrboval je sedaj šolski pouk ves čas do š. l. 1883-84 ter se odpovedal šolstvu le radi trajno neugodnega zdravstvenega stanja.«

»O njegovem delovanji na šolskem polji bilo bi marsikaj opomniti, a dozdeva se podpisanemu (Priložnik) nepotrebno, kajti »facta loquuntur« — in ta so vsestransko v živem spominu. Priznanja in pohvalnih dekretov, kakršne je dobiva g. Pavli, tudi ne dele šolske oblastnije brez vsakoršnih zaslug. Podpisani pa opomni samo toliko, da je našel kot naslednik ob svojem nastopu šolo v lepem redu. Šolska mladina je bila tudi poslušna in moralno vzgojena.« Da je bil Pavli res odličen mož, nam isti kronist navaja v kroniki šolskega leta 1886-87 kot važen dogodek *»slovesnost ob priliki odlikovanja č. g. Alojzija Pavli z zlatim križem za zasluge.«* Učitelj Trobec pa beleži: 27. oktobra 1895 *»je v Gospodu zaspal. Sprevod njegovih zemskih ostankov bil je kaj posebnega. Iz vseh krajev hitelo je ljudstvo, da bi svojemu zvestemu dobrotniku izkazalo posljedno čast. Mnogo druzig duhovnih pastirjev se je vdeležilo njegovega pogreba. Da še celo umirovljeni mil. gospod Dr. Glavina tržaško-koperski škof vdeležil se je tega sprevoda. V spomin pokojnemu gospodu Pavli-ju stoji krasen križ na tukajšnjem pokopališču.«*

(Konec prihodnjič)

S TRŽAŠKEGA

Šolski uspehi

Na realni gimnaziji so uspešno napravili maturo: Colbasso Milan, Cossutta Angel, Mersnich Egidij, Milcovich Edvard, Pertot Dušan in Santin Savina.

Popravne izpite ima 19 maturantov, padlo jih je 5.

Na klasičnem oddelku pa so napravili maturo: Bradassi Jože, Sancin Peter, Sloccari Jurij, Maver Ana, Smotlak Natalija, Štolfa Breda in Urdini Mirela.

Popravne izpite ima 12 kandidatov; padli so 3.

Peče pri Boljuncu

Na god svete Ane v torek 26. julija bo v romarski Marijini cerkvi na Pečah služba božja. Ta dan bo dobila ta prenovljena hiša božja nov kip sv. Ane, ki bo blagoslovljen pred mašo. Začetek ob devetih. Sv. mašo z govorom bo imel č. g. Jože Žorž, župnik iz Mavhinj. Vabimo krščanske matere iz Brega, da bi se po stari navadi udeležile tega romarskega shoda in tako skupno obhajale praznik sv. matere Ane.

Nabrežina

Našo kraško prestolico je nekoliko razgibala dekliška počitniška kolonija, ki jo je organizirala Vincencijeva konferenca iz Trsta. V kamnolomih poje dan za dnem ista pesem. Nam, Nabrežincem, je že tako znana in domača, da je že skoraj več ne slišimo, ko hitimo za svojimi opravki. In zdaj se je oglasila nova pesem mladih deklic izza šole ali jo zaslišimo na poti, ko se vračajo z izleta. Lepo, slovensko pojo in smo jih veseli. Ne gremo sicer v bližino, ker je po zdravniških predpisih prepovedan vsak stik s kolonijo, a imamo vendar vtis, da smo skupaj z mladino. Skupaj s slovensko mladino. Želimo vsem prijetno bivanje med nami, da bi se res vsi navžili čistega zraka in toplega sonca, da bi bilo prihodnje šolsko leto polno zdravja. Naj bi odnesli s seboj mnogo sonca in kraškega zdravja.

Boršt

Sredi dela smo. Travnik nas kliče in njiva. Pred nami pa je — še važnejši praznik — stoletnica naše šole. Pripravljamo se, da bi čim dostojneje proslavili ta veliki jubilej. Kaj vse nam je dala slovenska šola v enem stoletju, ni mogoče popisati s kratkimi besedami. Vsa vas se pripravlja, da bi tako čim dostojneje proslavila ta zgodovinski dogodek. Največ dela pa ima seveda g. nadučitelj. Proslava bo najbrže zadnjo nedeljo tega meseca. Ta dan vabimo v Boršt tudi vse bližnje in daljne sosede!

Poletje v Trstu

Zadnji teden je pritisnila na Tržaškem huda vročina. Nevihte, ki so se prej kar vsak dan ponavljale, so prenehale in zdi se, da se je vreme ustalilo. Vsi, ki so že tako težko čakali morskih kopeli, so prišli zdaj na svoj račun. Obala je kar oživela in kmalu ne boš mogel najti prostorčka, da bi sedel. Posebno v opoldanskih urah je izredno veliko kopalcev, posebej pa še ob nedeljah. Vendar opaziš, da je otrok malo. Delno so res v počitniških kolonijah, po drugi strani se pa le starši boje, da bi utegnila biti otroška paraliza v kaki zvezi z okuženjem v vodi. — Kljub nasprotnemu zdravniškemu zatrdilu, imajo ljudje le pomisleke.

Precej je opaziti v mestu tujcev. Največ je menda Avstrijcev in Nemcev. Pogosto prihajajo z avtobusi in ostanejo le nekaj časa v našem mestu. Nekaj pa je tudi skupin, ki se mude dalj časa na počitnicah. Živahen je tržaški Ostello — bivališče, namenjeno mladini, kjer dobi prenočišče in zajtrk za malenkostno ceno.

Šole so svoje glavno delo opravile, ko so razglasile uspehe pri maturah. Tisti, ki imajo izpite, bodo izrabili teh nekaj vročih dni za počitnice, potem pa bodo takoj začeli s pripravo za poslednji izpit.

Po vseh farah pa mnogo mislimo na romanje na Koroško. Zdaj samo potovalni uradi urejajo vse, kar je treba, naši organizatorji pa kar naprej telefonirajo in tekajo, da bo res vsakdo, ki se je priglasil, lahko šel. Vemo, da bo to prelep izlet, hočemo pa tudi, da bo to zares veličastno slovensko romanje. Nestrpno že čakamo trenutka, ko bomo sedli v avtobuse in se odpeljali proti Gorici, kjer se nam bodo pridružili prijatelji. Nato pa bo naš cilj: Gospa Sveta.

Novi izseljenci v Avstralijo

V soboto se je odpeljalo spet 950 Tržačanov v Avstralijo. Ladja »Flaminia« je odpeljala novo skupino tržaških meščanov in deželanov, ki odhajajo v novo domovino. Brezposelnost je tu tako velika, da ljudje obupujejo nad bodočnostjo mesta. Mesto brez zaledja, brez kake velike industrije se zdi kot bi bilo zapisano smrti. Zato ljudje beže od tod, da bi si ustvarili nekje lepše življenje.

Pred odhodom ladje joče nešteto mater na obrežju. Pogosto slišiš slovensko govorico in na ladji se oglasi slovenska pesem. Da, tudi mnogo Slovencev odhaja in to nas posebno navdaja z bolečino. Kdo bo čuval ta dom ob obali, ki so ga postavili v potu svojega obraza naši dedje?

Šempolaj

Pred nedavnim je odšel v Avstralijo Nino Rebula iz naše vasi. Šel si je ustvarjat lepše življenje. Toda, komaj je začel z delom, se je ponesrečil. Ob prometni nesreči je obležal mrtev. Z Rebulovo družino sočustvujemo vsi vaščani.

Stavka varilcev traja že polna dva meseca

Dne 20. julija sta potekla dva meseca, odkar so varilci ladjedelnice Sv. Marka napovedali stavko. To je najdaljša stavka, kar jih sploh pomnijo v kroniki tržaških stavk. Sindikati delajo na to, da bi proglasili splošno stavko ladjedelnic CRDA in imajo te dni v Trstu številna zborovanja za razne kategorije delavcev. Delavci se tudi sprašujejo, kako gre s posredovanjem dr. Palamara, ki je že pred 10 dnevi razpravljal o sporu s predstavniki strank, in si želijo, da bi oblasti odločno nastopile proti ravnateljstvu CRDA, saj je zaradi te stavke prizadeto vse tržaško gospodarstvo.

Ukrepi jugoslovanskih oblasti zaradi otroške paralize

Sanitarne oblasti sežanskega okraja so v zvezi z otroško paralizo v Trstu odredile, da morajo jugoslovanski obmejni organi zavrniti vsakega otroka do 15. leta starosti, ki bi hotel sam ali v spremstvu staršev prekoračiti jugoslovansko-italijansko mejo. Ta preventivni ukrep je stopil v veljavo dne 14. julija in bo veljal do preklica.

Uradno poročilo generalnega komisariata v Trstu sporča, da sta se v zadnjih 14 dneh pojavila v Trstu le dva nova slučaja otroške paralize, ki sta le lažjega značaja. Ugotovljenih primerov otroške paralize je bilo tako vse do tega tedna 22.

Vladni generalni komisariat bo odslej obveščal o poteku bolezni vsakih deset dni. Vsa druga poročila se ne smatrajo za uradna in zato niso verodostojna.

Z GORIŠKEGA

Dvolastniški bloki odprti tudi ob nedeljah

Z nedeljo 17. julija je stopila v veljavo nova odredba glede obmejnega dvolastniškega prometa. S to novo odredbo bodo dvolastniški bloki odslej odprti tudi ob nedeljah. Sporazum velja za videmsko in goriško pokrajino.

Nadalje skušajo italijanske in jugoslovanske oblasti doseči sporazum za odprtje novih blokov, da tako razbremenijo glavni blok pri Rdeči hiši. Prišli bi v poštev predvsem novi bloki za dvolastnike in sicer v ulici Rafut in Cravos (v bližini Vrtojbice) ter blok na Svetogorski cesti.

Seja občinskega sveta

Zadnja seja občinskega sveta je potekala v vzdušju poletnih počitnic. Zanimanja za to sejo je bilo prav malo. Po otvoritvi je svetovalec Batti prečital interpelacijo, v kateri zahteva od županstva pojasnila glede zmanjšanja nakazil letošnjim delovnim centrom v primeri z lanskim številom. Zmanjšan je tudi prispevek za občinski sklad in prispevek podpornemu društvu ECA. Župan je ob koncu razprave predložil predlog, naj bi se upoštevale potrebe mesta in naj bi se dodelilo Gorici večje število delovnih centrov.

Sledila je razprava o odstopu demokrstjanskega sindikalnega voditelja dr. Ciana in svetovalca Ognibeneja, predstavnika beguncev. Odstopa sta bila sprejeta in mesto sindikalnega voditeja dr. Ciana je sprejel dr. Calvani.

Povodenj olja

V petek popoldne se je pred južno postajo v Gorici prevrnila prikolica velike avtocisterne polne olja. Približno 10 q dragocenega olivnega olja je preplavilo trg in ognjegasci, ki so prihiteli na kraj nesreče, so z največjo težavo dvignili avtocisterno in rešili del olja. Nesreča ni zahtevala nobenih žrtev, razen seveda materjalnih, ki niso ravno neznatne.

Zaskrbljenost beguncev zaradi ukinjenih podpor

Notranje ministrstvo je izdalo odredbo, potom katere bo prekinjena vsaka pomoč istrskim in dalmatinskim beguncem, ki že deset let prejemajo begunsko podporo. V goriški provinci se nahaja 12.000 beguncev iz Istre in Dalmacije, izmed katerih je približno 3000, ki živijo v zelo slabih gmotnih razmerah. Istrsko združenje je na svoji posebni seji sklenilo, da bo zaprosilo vlado, naj uvedbo novega zakona odloži za nedoločen čas.

Doberdob

Zadnje dneve nas je vendarle obiskala običajna letna vročina in suša, sicer bi pozabili, da smo na Krasu. Žitni pridelek je bil prav dober, ostalo je pa še vse v božjih rokah, čeprav lepo kaže, kakor krompir, koruza in trte.

Na Poljanah je umrla stara žena Ivana Martinič; padla je po stopnicah in si pri tem pretresla možgane ter na posledicah umrla. Več kot deset let je čakala vojaško pokojnino in je je bila zares potrebna; sedaj, ko je umrla in je ne rabi več, ji je prišla.

Poročila sta se Jelen Rado in Ferfolja Marija, oba iz Doberdoba. Na novo življenjsko pot naj ju spremljajo najlepša voščila.

V Doberdobu smo še precej pri zdravju. Pravijo, da ljudem zelo pomaga to, da se vsak dan do sitega najedo in nadihajo obilnega prahu s ceste, saj je ta prah od sonca razkužen in napolnjen z vsemi mogočimi žarki in dodatki do krajevnega blata in vode. Odgovorne oblasti so seveda zadovoljne, se za take malenkosti ne brigajo, saj po njihovo higijena in zdravstveni predpisi veljajo le za mesta, dežela se lahko valja v krajevnem blatu. Še avtomobilisti in motoristi imajo od tega veliko korist. Ko vozijo skozi Doberdob si na voziło nabercjo toliko gnoja, da ga imajo doma dovolj za kar obsežen vrt. Če kdo nima dovolj gnoja naj se kar vozi skozi našo vas, pa ga bo imel dovolj in pristnega.

Še na neki drugi gnoj opozprimo tem potom odgovorne oblasti v Doberdobu in v Gorici. Vedno bolj se širijo glasovi o čudnih stvareh, ki se godijo tam doli pri jezeru; o tem govorijo že daleč na okoli in javno je znano, da so domače oblasti o tem obveščene. Kako je sploh s tisto gostilno pri jezeru?

Jamlje

Kar čuditi se moramo brezbrižnosti uprave državnih cest, ki prav nič ne ukrene, da bi preprečila številne nesreče na usodnem »ovinku smrti« v Jamljah. Zlasti letos se neprestano ponavljajo nesreče, ki zahtevajo pogosto tudi smrtne žrtve. Tako se je na istem mestu minuli teden zopet ponesrečila skupina Tržačanov, od katerih sta baje dva zaradi posledic tudi umrla. —

Izredno srečo pa so imeli fantje iz Jamelj, ki so prejšnjo soboto zvečer z avtom prav tako zdrsnili pod isti cestni zid in kar čudežno vsi ostali nepoškodovani. Le znameniti avto, ki je pred letom premagal višarske vzpetine, je dobil lažje poškodbe.

Birma v Števerjanu

V nedeljo 17. t. m. smo z izredno slovesnostjo praznovali našega zavetnika sv. Mohorja. Prišel je med nas prevzvišeni gospod nadškof, ki je podelil zakrament sv. birme 70 našim otrokom. Na sporedu je bila tudi vizitacija, toda nenadna oslabelost prevzvišenemu ni dovolila toliko truda. Slovesno pritrkovanje naših zvonov je privabilo množico tujcev, tako da je trg pred cerkvijo kar mrgolel ob sprejemu prevzvišenega. Pod slavolokom ga je sprejel s kratkim, lepim pozdravom fant, dekle v narodni noši pa mu je podarilo šopek belih nageljnov.

V spremstvu duhovščine, med prelepo vrsto birmancev je g. nadškof stopil v cerkev in takoj podelil sv. zakrament. Po sv. obredu je namesto nadškofa nagovoril birmance, botre in vse navzoče g. kancler dr. Klinec. Nato je g. nadškof s pastirskim blagoslovom vzel slovo od Števerjancev.

*

Že stara navada v Števerjanu je praznovanje osmine sv. Mohorja s posvetno zabavo. Tudi zato je letos poskrbljeno: V nedeljo bodo gostje našega K.P.D. sovodenjski igralci s prav prijetno ljudsko igro TRI SESTRE. Nastopili bodo v Borovcih zvečer ob 8.30. Vabimo sosede Podgorce, Pevmčane in Oslavce. Lahko pridete s koriero, ki odhaja iz Gorice ob 20. uri. In domov? »Navzdol vsi svetniki pomagajo!«

Diplomiral je

Na Case Institut of Technicology v Clevelandu je dne 9. junija položil inženirske izpite iz gradbene stroke Gorenšek Franček, ki je med vojno dalj časa bival v Gorici, kjer se je tudi poročil z Julko Rijavec. Novemu inženirju, ki je tudi priznan pevec, naše iskrene čestitke.

DAROVI ZA KATOLIŠKI TISK: Družbenica iz Gorice 1000 lir.

Bog povrni!

„Katoliški glas" v vsako slovensko družino!

Radio Trst A

Nedelja 24. 7. 1955: 8.30 Domači odmevi. — 9.00 Kmetijska oddaja. — 9.30 Priljubljene melodije. — 10.00 Prenos maše iz tržaške stolnice. — 11.10 Tenorist Pertot in baritonist Kos pojeta klasične duete. — 11.30 Vera in naš čas. — 12.00 Oddaja za najmlajše: Rdeča kapica. — 16.00 Rimski Korsakov: Seherazada, simfonična pesnitev. — 17.00 Slovenski zbori. — 18.00 Sibelius: Koncert za violino in orkester v D molu. — 19.00 Čajkovski: Trnjulčica. — 19.15 Obisk pri slikarju Bogdanu Gromu (intervju). — 19.30 Lipovšek: Orglar, kantata. — 20.30 Gioacchino Rossini: Viljem Tell, opera v 4 dej.; samo 1° in 2° d.

Ponedeljek 25. 7.: 12.00 predavanje: Ali ima kmet še bodočnost? — 12.55 Ženski pevski duet in harmonika. — 14.00 Lahke melodije, igra pianist Russo. — 18.00 Chopin: Koncert za klavir in orkester št. 1. — 21.00 Okno v svet: Julij, mesec največjih uspehov v letalstvu. — 21.15 Slovenski moški zbori. — 21.45 Iz ital. književnosti in umetnosti: Michelangelov Mojzes. — 22.00 Rossini: Viljem Tell, 3. in 4. dej. opere.

Torek 26. 7.: 12.00 Predavanje: Čeka vzhodne Nemčije. — 18.00 Mozart: Koncert za violino in orkester. — 18.40 Koncert tenorista Pokornyja. — 19.15 Radijska univerza: Montalenti: Tečaj biologije: Nepopolno razmnoževanje. — 21.00 Radijski oder: Alba de Cespedes: Družinske vezi, igra.

Sreda 27 7: 12.00 Predavanje: Narodni parki v Italiji. — 13.30 Lahke melodije igrata pianist Harris in kitarist Primani. — 18.00 Glazunov: Simfonija št. 4 v As duru. — 18.30 Z začarane police: Lida Debelli: Povest o belem zamorčku. — 19.15 Zdravniški vedež. — 20.30 Poje ženski tercet Metuljček. — 21.00 Mnenja in dejstva: Obljubljena dežela utopistov: »Nova Atlantida« lorda Bacona. — 21.30 Koncert violinista Karla Sancina. — 22.00 Književnost: Vinko Beličič: »Slovenski priročni leksikon«. — 22.15 Liszt: Madžarska fantazija.

Četrtek 28. 7: 12.00 Potovanje po Italiji: Pavija. — 18.00 De Falla: Triogelnik, balet. — 19.15 Radijska univerza: Carnelutti: O poteku procesa — razprava. — 19.40. — Poje moški kvintet. — 21.00 Dramatizirana zgodba: Niko Kuret: Kurentova legenda. — 22.30 Uroš Krek: Simfonietta.

Petek 29. 7.: 12.00 Predavanje: Nove naprave in aparati za pomoč slepim. — 18.00 Mozart: Koncert za violino in orkester v A duru. — 18.30 Z začarane police: Ivanka Cegnar: Zmaja je premagal. — 18.40 Koncert basista Jovana Antiča. — 19.15 Poletni športi: Boris Mihalič: Odbojka in druge igre. — 20.30 Slovenski zbori. — 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 21.30 Koncert pianistke Mirce Sancinove. — 22.00 Književnost: Josip Tavčar: O povojni nemški književnosti. — 22.15 Delius: Koncert za violino in orkester.

Sobota 30. 7.: 12.00 Predavanje: Tallarico: Smokve. — 13.30 Pestra operna glasba. — 15.30 Ženska ura. — 16.00 Popoldanski kavarniški koncert. — 16.20 Slovenski zbori. — 18.00 Bruckner: Simfonija št. 5 v B duru. — 19.15 Radijska univerza: Paolo: Odvetniki v starem Rimu. — 21.00 Pojejo fantje s Proseka-Kontovela. — 22.30 Gershwin: Amerikanec v Parizu.

F. BARCATA:

V deželi Škipetarjev

POVEST - 28

Obema redovnikoma se je lačno ljudstvo smililo. Pisala sta na vse strani, proseč pomoči. Našlo se je dosti radodarnih rok, ki so poslale pomoč. Z nabranim denarjem sta nakupila v Skadru in Lešu koruze, katero sta delila med stradajoče.

Nesrečni dnevi so le naprej težili prebivalce Kryezeza; od nikoder ni bilo videti žarka upanja na zboljšanje položaja. Začela je zmanjkovati potrpežljivost in se širiti jeza in brezupnost. Toda s kom naj se sprimejo? — Z Bogom?

Temu vernemu ljudstvu ni niti od daleč prišlo na um, da bi se pritoževali proti Bogu.

Ali s škofom?

Ne, ker on je imel prav!

Morda z vaškimi starešinami?

Tudi s temi ne, ker oni so samo vršili svojo dolžnost.

Z Markom,

Ta je bil kriv. On je kršil postavo, žalil verskega poglavarja — vendar v dnu srca je vsak čutil spoštovanje do tega fanta, in njegovega velikega dela. Vsakdo je imel sočutje in usmiljenje do tega mladeniča, ki je žrtvoval najdražje, kar je imel na svetu, za čast hiše in izpolnitev postave prednikov.

Ljudje niso vedeli, s kom naj se spoprimejo zaradi tega zla, niso vedeli, kdo je kriv. Kmalu so pa našli resničnega krivca.

Čarovnica, ta najbolj podla ženska, prokleta Bora, ta je bila kriva velike nesreče Kryezeza!

SMRT ČAROVNICE

Po ozki dolinici, ki se razteza proti staremu mlinu, je šlo v skupinah dosti ljudi, ki so kričali, tulili in kleli. Napotili so se proti stanovanju čarovnice Bore.

»Čarovnica mora umreti! — Ta hudičeva tovarišica mora dati gavo! — Ona nas je spravila v to nesrečo! — Zaradi nje smo ostali brez maše in spovedi! — Ona je kriva, da se umrli pokopujejo kakor psi! — Ona je napravila bolezen in lakoto! — Ona nam je ubila otroke, zato mora umreti! —«

Ljudje so prišli do mlina.

Na hišnem pragu je stala čarovnica s svojim volkom. Redki razmršeni lasje so ji vihrali v zraku; oči je obračala kakor divja mačka v nevarnosti. Z žvižgajočim glasom je kričala v skupino ljudi zbranih pred mlinom:

»Ali se ne sramujete vi, veliki in mali, stari in mladi, ki ste prišli sem, da končate življenje starki brez obrambe in pomoči?«

Borine besede so bile udarec tem ljudem, ki so toliko držali na lastno čast.

Albanci ne držijo ženske v posebni časti, vendar se je ne sme po obstoječih navadah dotakniti, ker ženska ne nosi orožja kot moški; zato je velika sramota napasti žensko, četudi samo z besedami.

Čarovnica je videla vtis svojih besed na pričujoče, zato je začela s še močnejšim glasom:

»Izvolite, o junaki, mečite kamenje vame, nimam strahu, ne bojim se smrti, ker sem dovršila svoje delo! — Da, jaz sem kriva vseh vaših nesreč! Jaz sem pripravila prokletstvo, zaprla cerkev, jaz sem ubila otroke, krave, teleta! Jaz sem kriva povodnji, lakote, bolezni, vsega zla!«

Vsi so ostali brez sape, ko so zaslišali to govorjenje; vsak je imel kamen v roki, pa ni imel poguma vreči ga nanjo. Končno je nekdo dvignil roko in vrgel prvi kamen, ki pa ni zadel.

Čarovnica je ostala mirna; govorila je dalje:

»Tvoja žena, o Ndon, ni umrla; razpočila se je, ker rastlina, ki sem ji jo dala, ni bila zdravilo, ampak strup!«

Zletel je drugi kamen, ki tudi ni zadel. Temu je rekla:

»Tvoj sin, o Gjoka, je umrl, ker sem jaz tako hotela.«

Ljudska jeza je začela bolj in bolj naraščati. Dvajset rok se je dvignilo in vrglo kamenje proti Bori. Pa še med tem kričanjem in ropotanjem je čarovnica dalje govorila:

»Gjini je ubil Zefa, ker sem jaz začarala puško; Kola je ubil Peter in Prendija je ubil Bardhi z mojo pomočjo. Ravnotako sem bila jaz ona, ki je povzročila smrt Lule, vašega ponosa, najlepše in najboljše mladenke celega Kryezeza, moj tovariš se močno veseli te smrti, ker ve, da ste ubili nedolžno!«

Pri teh besedah so ljudje zgubili zadnjo potrpežljivost: kakor toča je začelo od vseh strani padati kamenje na čarovnico.

Kamen, ki ga je zagnala posebno močna roka, je zadel volka. Ranjena zver se je razjarjena zapodila med množico.

(Nadaljevanje)